

EGYESÜLETEK ÉS KÖRÖK.

MAGYARORSZÁGON.

Magyarországi Könyvnyomdászok és Betüöntők Egyesülete. Alakult: 1862-ben

Célja: Kölcsönösségben állva hasonló külföldi egyesületekkel, betegség, rokkantság, munkanélküliség esetén segílyt nyújtani; elhalt tagok temetkezési költségeit fedezni, a hátramaradt özvegyeket és árvákat segílyezni, utazó tagoknak útiköltséget és szállást adni, a közművelődést elősegíteni, tagjainak anyagi érdekeit óvni.

Eszközei: Beiratási illetékek (fölszabadulás után négy hét alatt 3 frt, minden más esetben 5 frt); tagok 50 kr.-os (illetve, ha munkaadójuk a 10 kr.-os heti illetéket nem fizeti, 60 kr.) heti járuléka; a nyomdatulajdonosok 10 kr.-os heti járuléka a rokkant-alaphoz; ajándékok-, multságok-, hagyományokból folyó jövedelmek; tudományos és szakba vágó értekezések és tanfolyamok; könyvtár és olvasóterem; szakközlöny.

Hatásköre kiterjed egész Magyarországra, Fiume városával együtt (Horvát-, Szlavon- és Dalmátország kivételével).

Székhelye: Budapest, VIII. ker., Stáhly-utca 1. sz.

Központi választmány: Elnök . . . . . alelnök és a „Typographia” szerkesztője ZAKA LAJOS, pénztárnok URBANETZ KÁROLY, jegyző NEUFELD MÓR, számvivő STEINER ADOLF, öt ellenőrző bizottsági és harmincz választmányi tag.

Vidéki bizottságok, melyek az ügykezelést megyei kerületekre beosztott székhelyeken intézik: *a) Aradi.* Elnök VARGA JÓZSEF, pénztárnok LÖVEY NÁNDOR, jegyző STÖCKLEIN JAKAB. *b) Brassói.* Elnök GOLDSCHMIDT VIKTOR, pénztárnok MERKEL JÁNOS, jegyző FISCHER LAJOS. *c) Debreczeni.* Elnök FRICS JÓZSEF, alelnök ERDÉLYI ISTVÁN, pénztárnok TÖRÖK FERENCZ, jegyző PÉNTEK ISTVÁN. *d) Győri.* Elnök NAGY KÁLMÁN, pénztárnok KRUMPEK SÁNDOR, jegyző HARASZTI JÓZSEF. *e) Kassai.* Elnök RÓSA VIKTOR, pénztárnok NAGY SÁNDOR, jegyző KALINOVITS SÁNDOR. *f) Kolozsvári.* Elnök AJTAI KOVÁCS ALBERT, pénztárnok GOMBOS FERENCZ, jegyző SZTUPJÁR ISTVÁN. *g) Nagyváradi.* Elnök SONNENFELD ADOLF, pénztárnok KEMÉNY IGNÁCZ, jegyző BONCZE TIVADAR. *h) Pécsi.* Elnök TAIZS JÓZSEF, pénztárnok PÁLFY GYULA, jegyző ROVATSEK JÓZSEF. *i) Szegedi.* Elnök ZEISLER MÓR, pénztárnok POPOVITS BAZIL, jegyző FRICS JAKAB. *k) Temesvári.* Elnök HOMA JÓZSEF, pénztárnok MANGOLD SÁNDOR, jegyző LÖFFLER LIPÓT.

Tagok létszáma: 1890 január elsején: 1792.

Pénzvagyony: 1890 január elsején: 119,986 frt 03 kr.

Ingyen szállást egy napra adnak Aradon, B.-Csabán, Brassóban, Budapesten, Debreczenben, Kassán, Kolozsvárt, Lőcsén, N.-Váradon, Pécsen, Szegeden, Temesváron és Ungváron.

Nagy-Szebeni Könyvnyomdászok Egylete.

Alakult 1851-ben.

Célja és eszközei, miként az előbbi egyletéi.

Hatásköre: Nagy-Szeben városára terjed.

Székhelye: Nagy-Szeben, Mészáros-utcza 45. sz.

Tisztviselői: Elnök BINDER LAJOS, alelnök WEBER VILMOS, pénztárnok CZINK GUSZTÁV, jegyző MARSCHALL J., öt választmányi tag.

Tagok létszáma 1890 január elsején: 34.

Pénzvagyon 1890 január elsején: 3891 frt 75 kr.

Pozsonyi Könyvnyomdászok és Betüöntők Egylete.

Alakult 1887-ben.

Célja és eszközei, miként az előbbi egyletekéi.

Hatásköre: Pozsony-, Nyitra-, Trencsén-, Turócz-, Sopron- és Mosonméggyekre terjed.

Székhelye: Pozsony, Ventúr-utcza 9. sz.

Tisztviselői: Elnök DIRMEIER KÁROLY, pénztárnok DIRMEIER NÁNDOR, jegyző HAMPEL M.

Tagok létszáma: 1890 január elsején 99.

Pénzvagyon: 1890 január elsején 15.486 frt 83 kr.

Typographenbund czímen dalkört is tartanak fenn.

Budapesti Könyvnyomdászok és Betüöntők Jótékony-sági Köre. Alakult 1882-ben.

Célja: Önhibájokon kívül nyomorba vagy szükségbe jutott szak-társakat, avagy esetleg ezek özvegyeit és árváit segíyezni. Megkeresések az elnökhöz intézendők.

Eszközei: Tagok járuléka, multságok jövedelme, könyör-adományok.

Székhelye: Budapest, VIII. ker., Stáhly-utcza 1. sz.

Tisztviselői: Elnök CONCHA KÁROLY, pénztárnok STEINER ADOLF, jegyző TÉRI SÁNDOR, húsz választmányi tag.

Tagok létszáma: 1057 rendes és 40 tiszteletbeli.

Tagsági heti illeték tetszés szerint, de legkevesebb 1 kr.

Pénzvagyon 1890 november elsején 447 frt 73 kr.

Könyvnyomdászok Szakköre.

Alakult 1882-ben.

Célja: Tömöríteni s fejleszteni a magyar szakerőket. A fővárosi szaktársak között a magyar szellemet fejleszteni. Elősegíteni és védeni a magyar nyomdászok érdekét.

Eszközei: Havi fölolvadó ülések, melyeken szakkavágó értekezések olvastatnak föl és vitattatnak meg valamint szakkérdések vettetnek föl; hatodik évfolyamába lépett s mindinkább izmosodó *Évkönyv*-vállalata; szaklap; évenként hirdetni szokott pályázatok, mely az 1890. évben tagsági jegyre vonatkozott (az öt arany első pályadíjat Westwalevits Antal, a két arany másodikát szintén Westwalevits Antal nyerte); hazafias ünnepélyek, minő a márczius 15-ének megünneplése, (ez évben szedésverseny által, melynek győztese Meliszer Ernő lett) magyaros multságok rendezése.

Székhelye: Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-útca 4. sz. (Bíró-féle vendéglő.)

Tisztviselői: elnök KLEINMANN FRIGYES, alelnök WESZTWALEVITS ANTAL, titkár LÁNG JÓZSEF L., m.-titkár SCHWIND BÉLA, pénztárnok SZABÓ DEZSŐ, ellenőr GELBERGER MIHÁLY, leltárnok GELLÉRI MIHÁLY, m.-leltárnok SPITZ ADOLF, öt választmányi tag.

Tagok létszáma: 185 rendes, 50 pártoló.

Tagsági havi illeték: 40 kr. a rendes, 10 kr. a pártoló tagok részéről.

Pénzvagyony 1890 április végén: 869 frt 26 kr.

Budapesti Gépmesterek és Nyomók Köre.

Alakult 1883-ban.

Célja: Tagjait szakbelileg foglalkoztatni; a munkanélkülieknek munkát közvetíteni; a rokkantakat segélyezni.

Székhelye: Budapest, VII. ker., Kazinczy-útca 53. sz. (Juretzky-vendéglő).

Tisztviselői: Elnök MÜLLER ERNŐ, pénztárnok CSELESNIK JÁNOS, jegyző NACHTLER KÁROLY, hat választmányi tag.

Tagok létszáma: 92.

Tagsági heti illeték: 10 kr., ebből esik 6 kr. a rokkant-, 2 kr. a munkanélküli, 2 kr. az önképző-alapra.

Pénzvagyony 1889 január elsején: 1700 frt.

Budapesti Hírlapszedők Köre. Alakult 1884-ben.

Célja: A hírlapszedők érdekeinek előmozdítása s azok segélyezése huzamos betegség vagy munkanélküliség esetében.

Székhelye: Budapest, VII. ker., Kazinczy-útca 53. sz. (Juretzky-vendéglő).

Tisztviselői: Elnök SITTE JÓZSEF, pénztárnok VOJCSEK SÁNDOR, jegyző RÁCZ ISTVÁN, tíz választmányi tag.

Tagok létszáma: 135.

Tagsági heti illeték: 10 kr.

Pénzvagyony 1890 október elsején: 1668 frt 21 kr.

Budapesti Betüöntő-Kör. Alakult 1882-ben.

Célja: Tagjait szakbelileg foglalkoztatni; átutazó, munkanélküli tagjait segélyezni, elhalt tagjai temetkezési költségeihez járulni.

Székhelye: Budapest, VIII. ker. Kerepesi-út 29. sz. (Janisch-vendéglő).

Tisztviselői: Elnök FELDMANN I. PÁL, pénztárnok SELTENREICH ANTAL, jegyző HORACSEK FLÓRIÁN, 4 választmányi tag.

Tagok létszáma: 32.

Tagsági havi illeték: 30 kr.

Pénzvagyony 1890 január elsején: 160 frt.

Budapesti Könyvnyomdászok és Betüöntők Hitel-szövetkezete. Alakult 1886-ban.

Célja: Olcsó kölcsönök nyújtása által tagjai helyzetén segíteni.

Székhelye: Budapest, VIII. kerület, Stáhly-útca 1. sz.

Tisztviselői: Igazgatósági elnök . . . . . alelnök
KLEINMANN FRIGYES, pénztárnok GAWEL GYULA, jegyző
GRÓCZ ERNŐ, titkár-könyvelő BALÁZS ZSIGMOND, igazgatósági

tagok: AIGNER JÓZSEF, FELDMANN I. PÁL, GYÖNGYÖSI SÁNDOR, SCHWIND BÉLA. Felügyelő-bizottság: GELBERGER MIHÁLY, NEUHÄUSLER V., SCHALLINGER DÁVID.

Tagok létszáma 1890 október 31-én: 790 tag, 30,737 frt 10 kr. törzsbetéttel.

Pénzforgalom a harmadik évi működésben: Bevétel 90,927 frt 60 kr., kiadás 90,429 frt 50 kr., vagyon 32,339 frt 24 kr., osztalék minden öt forintos részvényre 25 kr.

Magyarországi Könyvnyomdászok és Betüöntők Egyletének «Ébredés» Dalköre. Alakult 1886-ban.

Czélja: A hang művelése, kiképzés a karékben; mulatságok rendezése által a szaktársak társas életének nemesbítése és fejlesztése.

Székhelye: Budapest, VIII. kerület, Stáhly-utcza 1. sz.

Tisztviselői: Elnök . . . . . pénztárnok DURMITS IMRE, jegyző LIPNYICZKY KÁROLY, karmester SELLEI GYULA, leltárnok AIGNER JÓZSEF.

Tagok létszáma 1890 szept. elsején: 305 pártoló, 45 működő.

Tagsági heti illeték: 5 kr.

Pénzvagyon 1889 augusztus 31-én: 179 frt 63 kr.

Budapesti Dalkör «Typographia». Alakult 1871-ben.

Czélja: A szaktársak közti érintkezést kedélyessé tenni és az együvé tartozás eszméjét szilárdítani.

Székhelye: Budapest, II. kerület, Medve-utcza 6. sz.

Tisztviselői: Elnök GALATEO BÉLA, pénztárnok HERCSEK JÁNOS, leltárnok DIETRICH NÁNDOR, jegyző HARSÁNYI SÁNDOR, karmester VAVRINECZ MÓR.

Tagok létszáma: 113 pártoló, 32 működő, azonkívül egy 12 személyből álló zenekar.

Tagsági heti illeték: 10 kr.

Pénzvagyon 1890 január elsején: 321 frt 07 kr.

Athenaeum személyzetének Dalköre. Alakult 1889-ben.

Czélja: A hang művelése és kedélyes összejövetelek rendezése.

Székhelye: Budapest, IV. ker., Sebestyén-tér, «Csiga» vendéglő.

Tisztviselői: Elnök ALBERT ANTAL, pénztárnok BÖHM BÉLA, jegyző ERDÖSY BARNA, karmester ZIEGLER BÉLA.

Tagok létszáma: 108.

Tagsági heti illeték: 10 kr.

Pénzvagyon 1890 november 15-én 396 frt.

ORSZÁGOS SEGÉLYEGYESÜLETÜNKKEL KÖLCSÖNÖSEK :

HORVÁT-SZLAVONORSZÁGBAN.

Hrvatsko Tipografičko Društvo u Zagrebu.

Alakult 1870-ben.

Hatásköre : Horvát-Szlavonországra terjed.

Székhelye : Zágráb, Dolac-utcza 1. sz.

Tisztviselői : Elnök TOPOLŠČAK FERENCZ, alelnök PIŠKULIC ROKO, pénztárnok TÓTH JÓZSEF, jegyzők STROSSMAYER JÓZSEF és PERNER ISTVÁN, ellenőr PODOLŠAK IVÁN és három választmányi tag.

Tagok létszáma 1890 január elsején : 108.

Tagsági heti illeték : 60 kr., ebből esik 45 kr. a beteg-, átutazó-, halálesetben segélyező- és könyvtári-, 15 kr. a rokkant-, özvegy- és árva-szakosztályra.

Pénzvagyon 1890 január elsején : 15,812 frt 20 kr.

AUSZTRIÁBAN.

Bécs (Elnöklő FABER HENRIK, VII., Zieglergasse 25) : *Verein der Buchdrucker Nieder-Oesterreichs*. Kölcsönösséget gyakorol valamennyi segélyágban.

Brünn (FERDINAND SCHISCHAK, Zeile 16) : *Verein der Buchdrucker und Schriftgiesser Mährens*. Kölcsönösségben áll velünk, mint a bécsi egyesület.

Csernowitz (WILHELM KEREKJARTO, Erzbischöfliche Druckerei) : *Verein der Buchdrucker und Schriftgiesser der Bukowina*.

Grác (KARL POLHEIM, Druckerei Leykam, Stempelgasse) : *Unterstützungsverein der Buchdrucker und Schriftgiesser in Steiermark*.

Innsbruck (JOSEF BICKEL, Vereinsbuchdruckerei) : *Kronlandsverein für Buchdrucker und Schriftgiesser in Tirol und Vorarlberg*.

Klagenfurt (ERNST BRODNIG, Druckerei Ferd. v. Kleinmayr) : *Verein der Buchdrucker, Lithographen und Steindrucker Kärntens*.

Krakó (J. GADOWSKI, Druckerei Anczyc, Kanoniczaulica) : *Towarzystwa drukarzy «Sila»*.

Laibach (FRANZ SAKSER, Katholische Buchdruckerei) : *Verein der Buchdrucker, Steindrucker und Lithographen Krains*.

- Lemberg** (Rynek 9): *Stowarzyszenie wzajemnej pomocy członków sztuki drukarskiej.*
- Linz** (H. MICHEL, Buchdruckerei Feichtinger, Franz-Josefsplatz): *Verein der Buchdrucker und Schriftgiesser Ober-Oesterreichs.*
- Prága** (JOSEF LINHART, Smečka ulica 26): *Typografická Beseda.* Kiterjed egész Csehországra.
- Salzburg** (LEONHARD ROEDEL, Druckerei Kiesel): *Buchdrucker-Unterstützungsverein.*
- Trieszt** (Via degli Artisti Nr. 5): *Società dei tipografi in Trieste.*
- Troppau** (KARL DLABACZEK, Salzgasse 31, I): *Oesterreichisch-schlesischer Kronlandsverein für Buch- und Steindruckergehilfen.*
- Zára** (GIOV. MAZZANTI, Vicolo del Teatro Vecchio): *Società tipografica Zaratina di mutuo soccorso.*

A KÜLFÖLDÖN.

- Belgium**: *Fédération typographique Belge.* Székhelye Brüsszel (Rue Jourdan 65). Nyolcz kerületre oszlik.
- Bulgária**: *Blgarsko Typografsko Družestvo.* Székhelye: Sofia (Államnyomda).
- Dánia**: *Typographiske Forening i Kjöbenhavn.* Székhelye: Kopenhága (Smedegade 3)
 — *Dansk typografisk Forening.* Székhelye: Kolding (Jütland) «Kolding Folkeblad»-nyomda. 39 fiókkal.
- Francziaország**: *Fédération française des travailleurs du livre.* Székhelye: Páris, XV. Rue des Savoie. Kiterjed az egész országra.
- Luxemburg**: *Société typographique luxembourgeoise.* Székhelye: Luxemburg (Grande Rue 19).
- Németország**: *Unterstützungsverein Deutscher Buchdrucker.* Központi vezetősége: Berlin SW, Solmsstrasse 31. (DÖBLIN EMIL, elnök.) Ez egyesület egész Németországra kiterjed s 21 kerületi központja van, melyek ismét körülbelől 80 fiókra oszlanak.
 — *Buchdrucker-Unterstützungsverein für Bayern.* Székhelye Nürnberg (Schlehengasse 10). 15 fiókja van.
 — *Unterstützungsverein für Buchdrucker und Schriftgiesser in Elsass-Lothringen.* Székhelye: Strassburg (Jungferngasse 4). Négy fiókja van.

- Olaszország:** *Associazione fra gli opera tipografi italiani*. Fő székhelye: Milano (Vicolo San Vittore al Teatro 13). Kiterjed egész Olaszországra.
- Románia:** *Societate generala de ajutor reciproc al lucratorilor tipografi din Romania*. Székhelye Bukarestben. Fiókja Galatz- és Jassy-ban.
- Svájcz:** *Schweizerischer Typographenbund*. Fő vezetőségének székhelye Bern (Marktgasse 44). Kiterjed a német ajkú Svájcra
- *Société federative des typographes de la Suisse romande*. Fő székhelye: Lausanne. Kiterjed a francia ajkú Svájcra.
- Svéd- és Norvégország:** *Norsk Centralforening for Bogtrykkere*. Fő székhelye: Christiania (Nordal Brunsgade 7, II). Tizenhat fiókja van.
- *Svenska Typografförbundet*. Székhelye: Stockholm (Lilla Nygatan 12^{1/2}). Huszonhét fiókja van.
- Szerbia:** *Družina tipografskih radnika u Srbiji*. Székhelye: Belgrád (Kastriotova-ulica 16).

BUDAPESTI KÖNYVKERESKEDÉSEK.*

I. KERÜLET (VÁR).

Nincs könyvkereskedés.

II. KERÜLET (VÍZIVÁROS).

Nagel Bernát,
Fő-út, takarékp. épület.

III. KERÜLET (Ó-BUDA).

Nincs könyvkereskedés.

IV. KER. (BELVÁROS).

Aigner Lajos,
Zsibárus-útca 1.
Angol és külföldi bibliatársaság, Deák Ferencz tér 4.
Brody F. fiókja,
Kecskeméti-útca 14.
Deutsch Zsigmond,
Bécsi-útca 5.

Dobrowsky Ágost,
Egyetem-útca 2.
Eggenberger-féle könyvkereskedés (Hoffmann és Molnár) Ferencziek tere 2.
Franke Pál,
Hatvani-útca 2.
Graf Gábriel,
Károlyi-útca 26.
Grimm Gusztáv,
Gránátos-útca 8.
Harmonia, zenei kiadv. részv.-társ., Váci-útca.
Kilián Frigyes, Váci-ú. 30.
Klökner és Schloss,
Váci-útca 12.
Kohn Béla, Sütő-útca 6.
Kókai Lajos,
Károly-útca 1.
Lauffer T., Hajó-útca 6.

* Az előbbieken csillaggal (*) jelölt nyomdák egyúttal könyvkereskedések.

Lauffer Vilmos,
Ujvilág-utcza 14.
Mai Henrik és fia,
Múzeum-körút 29.
Martin H.,
Régi pósta-utcza 6.
Mehner Vilmos,
Papnövelde-utcza 8.
Müller A., Kecskeméti-ú. 8.
és Múzeum-körút 37.
Nádor K. utóda, Károly-
körút 8.
Pfeifer Nándor, Kristóf-tér.
Pfeifer M., Egyetem-ú. 11.
Politzer S.,
Kecskeméti-utcza 4.
Révai Leó,
Egyetem-utcza 1.
Révai Testvérek,
Váczi-utcza 1.
Rózsavölgyi és Társa,
Kristóf-tér.
Rozsnyai Károly,
Múzeum-körút 15.
Rubinstein J.,
Ujvilág-utcza 14.
Ruzitska Ármín,
Múzeum-körút 3.
Schenk Ferencz,
Ujvilág-utcza 6.
Stolp K. O. utóda,
Váczi-utcza 10.
Szent-István-Társulat
Lövész-utcza 13.
Szűts és Társa,
Hatvani-utcza 4.
Táborszky és Parsch,
Váczi-utcza.
Tietz Anna,
Gránátos-utcza 7.
Ungar Adolf,
Múzeum-körút 9.

V. KER. (LIPÓTVÁROS).

Frankl L.,
Harminczad-utcza 1.

Grill Károly (Balázs),
Dorottya-utcza 2.
Katz G., Dorottya-utcza 5.
Ráth Mór, Gizella-tér 1.
Robicsek Zsigmond
Lipótvárosi templom-
bazar 28/29.
Zipser és König,
Váczi-körút 24.

VI. KER. (TERÉZVÁROS).

Benkő Gyula,
Váczi-körút 29.
Deutsch Gábor,
Andrássy-út 23.
Eisler G.,
Andrássy-út 43.
Káldor Ferencz,
Váczi-körút 29.
Lampel Róbert
(Wodianer F. és Fiai),
Andrássy-út 21.
Löwy M. E. Fia,
Király-utcza 2.
Müller Ignác,
Király-utcza
Singer és Wolfner,
Andrássy-út 10.
Weisz J. és Bak R.,
Hajó-utcza 7.

VII. KER. (ERZSÉBETVÁROS).

Lappert A.,
Váczi-körút 23.
Schwartz I., Király-ú. 3.
Székely A., Dob-utcza 14.

VIII. KER. (JÓZSEFVÁROS).

Mai Henrik fiókja,
Múzeum-körút 10.
Ifj. Nagel Ottó,
Nemzeti Színház épülete.
Rózsa K. és neje,
Kerepesi-út 59.
Ruzitska Samu,
Kerepesi-út 27.

BUDAPESTI KÖNYOMDÁK.

I. ÉS III. KERÜLET.

Nincs könyomda.

IV. KER. (BELVÁROS).

Grund Vilmos.

Zöldfa-útca 23.

Pataki József,

Egyetem-útca 2.

Schwericz Ferencz,

Fer.-Józs.-rakpart 18/30.

V. KER. (LIPÓTVÁROS).

Bloch Manó,

Nádor-útca 23.

Boskovitz Mór S.,

Bécsi-útca 8.

Frey János Vilmos,

Vadász-útca 15.

Fried Berthold,

Bálvány-útca 22.

Schwarz Henrik,

Fürdő-útca 8.

Schubert I., Lipót-tér 16.

Várnai F., Nádor-útca 17.

Winter Samu,

Bálvány-útca 26.

Wolff F. A. és Fiai,

Fő-út 16.

VI. KER. (TERÉZVÁROS).

Kellner és Mohrlüder,

Gyár-útca 29.

Knallmayer Károly,

Lázár-útca 2.

Winasch és Weleck,

Szerecsen-útca 11.

VII. KER. (ERZSÉBETV.).

Nincs könyomda.

VIII. KER. (JÓZSEFVÁROS).

Hamvai Gy., Vas-útca 18.

IX. ÉS X. KERÜLET.

Nincs könyomda.

A nyomdák száma. Budapesten 79 (múlt évben 74), Duna jobb partján 75 (71), Duna bal partján 49 (47), Duna és Tisza közén 69 (63), Tisza jobb partján 36 (35), Tisza bal partján 55 (50), Tisza és Maros szögén 57 (54), Erdélyben 54 (52), Fiumében 5 (5), Horvát-Szlavonországban 34 (33). Összesen van tehát a Magyar Korona országaiban 513 nyomda (múlt évben volt 484), csupán Magyarországon 480 (múlt évben volt 451).

Az egyesületek és körök rovata szerint a magyarországi segélyegyleteknek az 1890. év január elsején 1925 tagjuk volt (az előző évben 1881), pénzvagyonyuk pedig 139,364 frt 61 kr. (az előző évben 127,334 frt 63 kr.). — A szaktárskörök pénzvagyona, a hitel-

szövetkezetet bele nem számítva, 1890 január elsején 5294 frt 17 kr. volt (az előző évben 4413 frt 33 kr.).

A könyvkereskedések száma Budapesten 61 (vidéken 277), nem számítva bele azon nyomdákat, melyek kiadó-könyvkereskedéssel bírnak. Csillaggal jelölt könyvkereskedéses nyomda van: Budapesten 15, Duna jobb partján 19, Duna bal partján 18, Duna és Tisza közén 17, Tisza jobb partján 4, Tisza bal partján 9, Tisza és Maros szögén 15, Erdélyben 9 Horvát-Szlavonországban 41; összesen 110, azaz az összes nyomdák majdnem egy negyede. Van tehát a Magyar Korona országaiban 447 könyvkereskedés.

Könyomda van Budapesten 16 (vidéken 22), nem számítva bele azon nyomdákat, melyek könyomdával bírnak. Két csillaggal jelölt (kő- és könyvnyomda együtt) van: Budapesten 12, Duna jobb partján 2, Duna bal partján 2, Duna és Tisza közén 7, Tisza jobb partján 1, Tisza bal partján 3, Tisza és Maros szögén 2, Erdélyben 3; összesen 32. Van tehát Magyarországon 69 könyomda.

Fogadják köszönetemet mindazok, kik e statisztikai rész összeállításában segítségemre voltak, valamint kérem a t. olvasókat, hogy netáni téves adataim helyreigazítása céljából újabb adatokkal támogatni szíveskedjenek.

Nagy-Várad, 1890 november havában.

Lang József,
nyomdatulajdonos.